

ПРЕДУЗЕЋЕ У СТЕЧАЈУ

Стечајни се поступак над дужником по правилу отвара ако дужник нема довољно средстава да би могао намирити своје повериоце, према томе, када је дужник инсолвентан. Но, ако је у питању предузеће, стечајни поступак се може спровести и онда када радници који управљају предузећем нису у могућности да испуњавају своје обавезе према друштвеној заједници, нарочито ако нису у могућности да обнављају средства за производњу и друга средства рада. Тај специфични стечајни разлог је у вези с тим што су средства предузећа друштвена својина, што стечај у нашим условима није само установа за заштиту поверилаца већ и установа за заштиту друштвених интереса у вези са газдовањем друштвеним средствима.

Закон о принудном поравнању и стечају, Службени лист СФРЈ, бр. 15/65, у сагласности са чланом 18. Устава Социјалистичке Федеративне Републике Југославије у члану 1. одређује да се стечај над предузећем спроводи ако предузеће није у могућности да обнавља средства за производњу и друга средства рада којима управља или да испуњава друге законом одређене обавезе.

Из овога произлази да је предузеће у првом реду дужно да обнавља средства за производњу и друга средства рада. Ову дужност предузеће испуњава ако из свог укупног дохотка покрива материјалне трошкове свога пословања односно делатности и амортизацију (види члан 7. Основног закона о утврђивању и расподели дохотка у радним организацијама, Службени лист СФРЈ, бр. 32/68). Тиме надокнађује вредност у производном процесу утрошених основних средстава и у том процесу утрошена обртна средства (види ранији члан 85. и 88. Закона о средствима радних организација, пречишћени текст, Службени лист СФРЈ, бр. 10/68).

У законом одређене обавезе предузеће из члана 18. Устава и члана 1. Закона о принудном поравнању и стечају треба убројити у тачки 5. члана 9. Устава предвиђене обавезе предузећа према друштвеној заједници, нарочито доприносе, порезе и друге дажбине (види тачку 4, члана 2.) које Основни закон о утврђивању и расподели дохотка у радним организацијама назива законским обавезама (члан 12, став 4.) а и уговорне обавезе.

Но, овде су такође издаци за личне дохотке. У важећем систему дохотка лични дохоци исплаћују се из дохотка односно на рачун дохотка предузећа. Лични дохоци не спадају у трошкове (материјалне) пословања односно делатности. По првобитном тексту Закона о принудном поравна-

њу и стечају, стечајни поступак се могао отворити ако предузеће уопште није имало средстава за исплату личних доходака (тачка 3, члана 2.) или ако је дуже од једне године исплаћивало само минималне личне дохотке (тачка 2, члана 2.).

По новели Закона о принудном поравнању и стечају из године 1969. (види Закон о измјенама и допунама Закона о принудном поравнању и стечају (Службени лист СФРЈ, бр. 55/69), један од разлога за отварање стечајног поступка јесте ако предузеће две године узастопце послује са губитком. По члану 17. Основног закона о утврђивању и расподели дохотка и радних организацијама радна организација послује са губитком ако не може надокнадити материјалне трошкове и амортизацију те из дохотка надокнадити законске обавезе и у члану 13. наведене уговорне обавезе, средства исплаћена за текућу заједничку потрошњу радника те исплаћане личне дохотке. То ће бити редовито према правилнику о расподели личних доходака одређене аконтације личних доходака. Но губитка нема ни онда ако је предузеће благовремено закључило да исплаћује радницима само минималне личне дохотке у смислу члана 37, става 6. Устава и ако је доходак предузећа такав да покрива овакве личне дохотке.

Уставни амандмани од XX до XLII Службени лист СФРЈ, бр. 29/71, уносе овде нек битне промене. Према тачки 5. амандмана XXI сваком раднику у удруженом раду са друштвеним средствима зајемчено је да оствари на основу свог рада такав лични доходак и барем толико других права да му је осигурана његова социјална сигурност и стабилност. То значи да мора предузеће остварити такав доходак да може радницима исплаћивати личне дохотке који ће покривати минималне трошкове живота радника и његове породице и који ће бити утврђени у зависности од општег степена продуктивности заједничког рада и општих услова средине у којој радник живи, те доприносе за остваривање других права радника, нарочито његових права из социјалног осигурања. Убудуће сматраће се да предузеће послује са губитком ако не би било у могућности да остварује такав доходак који ће бити довољан за покривање минимума зајемченог радницима у тачки 5. амандмана XXI. Но, то ће важити тек онда када буде донет самоуправни споразум, односно друштвени договор или закон који ће за предузеће утврдити тај минимум.

II

У нашем стечајном праву имају пасивну стечајну способност у првом реду предузећа и радње као посебне економске и правне јединице. У време доношења Закона о принудном поравнању и стечају, предузеће (радња) било је основна привредна јединица са својством правног лица. После новеле Основног закона о предузећима из године 1968. (Закон о изменама и допунама Основног закона о предузећима, Службени лист, бр. 48/68), стечај се може под одређеним условима отворити и над самосталном организацијом удруженог рада која има својство правног лица. Но, после доношења Уставних амандмана од XX до XLII могао би се отворити стечај, ако није што друго одређено, над основном организацијом удруженог рада у смислу тачке 2. амандмана XXI.

Посебно је питање шта је, заправо, предузеће као стечајни дужник и какав је однос између предузећа као стечајног дужника и стечајног управитеља.

У теорији стечајног права постоји мишљење да је стечајни управитељ орган стечајног поступка те да наступа у своје име а за рачун стечајног дужника. У прилог оваквог становишта могло би се навести да је по члану 38. Закона принудном поравнању и стечају стечајни управитељ орган стечајног поступка и да члан 48. тог Закона даје стечајном управитељу посебна права и дужности различита од права и дужности које су имали органи предузећа пре отварања стечајног поступка и налаже му одговорност према сваком учеснику у стечајном поступку за нанету му штету.

Но у Закону о принудном поравнању и стечају има ослонаца и за другачије становиште. Према члану 95. и сл. и члану 107. странка у парници за побијање правних радњи, учињених пре отварања стечајног поступка и у парници ради утврђивања оспореног потраживања, није стечајни управитељ већ стечајни дужник. Из тога се може закључити да стечајни управитељ у тим парницама, као и уопште у стечајном поступку, наступа као орган стечајног дужника. У Закону о принудном поравнању и стечају стечајном управитељу није нигде дато право да наступа у споменутих парницама у своје име, напротив, члан 47. каже да стечајни управитељ заступа предузеће, тј. да наступа у име предузећа.

Отварањем стечајног поступка над предузећем дошло је до одребене трансформације предузећа. Предузеће је постало отварањем стечајног поступка предузећа у стечају. Фирма предузећа као стечајног дужника пописује се са додатком „у стечају“ (члан 81). Предузеће у стечају је у ствари само још скуп ствари, права, потраживања, имовина која је одребена за намирење потраживања стечајних поверилаца, стечајна маса. Предузеће у стечају задржало је као правно лице сва права на средства која су постала стечајна маса. Отварањем стечаја престало је само право радника да управљају предузећем. Ово право прешло је према ставу 1, члана 75. на стечајног управитеља односно стечајни управитељ сада врши функцију органа управљања. Дужности и права која има стечајни управитељ према члану 48. додуше нису идентична са дужностима и правима органа предузећа пре отварања стечаја но она су у потпуној сагласности са посебним положајем који има предузеће у стечају. Ако се узму у обзир да предузеће у стечају није исто што је било предузеће пре отварања стечаја, онда се може узети да је стечајни управитељ као орган стечајног поступка уједно и орган предузећа у стечају. Очигледно је даље да се, због тога што су права и дужности стечајног управитеља различита од права и дужности органа предузећа које није у стечају, не може оспоравати да стечајни управитељ врши функцију органа предузећа.

Предузеће у стечају је као правно лице задржало правну и пословну способност. Но, правна и пословна способност предузећа у стечају је ограничена. Предузеће у стечају може окончати започете послове чије је завршавање неопходно и може закључивати нове уговоре само ради уновчења средстава стечајног дужника и спречавања настајања штете на тим средствима. За разлику од члана 48. Уредбе о престанку предузећа и радњи (Службени лист ФНРЈ, бр. 51/53), по коме правни послови предузећа

у принудној ликвидацији који прелазе оквире текућих и већ започетих послова нису имали правну важност, ова ограничења сама не дејствују према трећим лицима. Овде је, наиме, прихваћен друкчији систем. Предузеће у стечају може окончати само послове за које то одлучи стечајно веће (члан 101/2) а закључивање нових уговора може стечајно веће условити својом сагласношћу (члан 103/2). Стечајни управитељ према томе не може праволаано окончати започети посао без одлуке стечајног већа а нових уговора не може праволаано закључити без сагласности стечајног већа ако је стечајно веће условило закључење нових уговора својом сагласношћу.

III

У стечајну масу спадају сва средства предузећа. То су у првом реду основна и обртна средства па и средства заједничке потрошње. Стечај предузећа разликује се од стечаја над имовином ималаца радњи, нарочито по томе што има предузеће и имовину која није намењена за обављање привредне делатности. То су средства заједничке потрошње.

Стечајни управитељ је дужан уновчити основна средства, обртна средства и средства заједничке потрошње која спадају у стечајну масу.

Ствари из основних средстава које чине функционалну целину у процесу производње (постројења, уређаји и сл.) продају се јавним надметањем и то првенствено као целина. Ако се оне не могу продати као целина на два узастопна јавна надметања, могу се продати појединачно путем јавног надметања, прикупљања понуда или непосредне погодбе. Начин продаје обртних средстава, ситног инвентара, основних средстава знатне вредности и расходованих основних средстава одређује стечајно веће имајући у виду могућност најповољнијег уновчења.

Споменуће ствари могу се продати друштвеним правним лицима, но радне организације имају прече право куповине. Оне се могу продати и грађанима и грађанским правним лицима али само под условима прописаним посебним савезним законом (чл. 109/1) односно у складу са важећим прописима (члан 113), дакле само у сагласности са чланом 99. Закона о средствима радних организација и на тој основи издатих прописа (види Наредбу Савезног секретара за финансије од 17. II 1967, Службени лист СФРЈ, бр. 9-125/67).⁽¹⁾

Шта су средства заједничке потрошње предузећа, може се установити из књиговодствених података. Закон о принудном поравнању и стечају говори о зградама намењеним за социјалну, просветну и културну

(1) Савезни секретаријат за финансије заузео је становиште да се прописи члана 99. Закона о средствима радних организација и на њиховој основи издати прописи код продаје ствари у стечајном поступку не могу примењивати (види Објашњења ССФ, бр. 112—563/1 од 2. IV 1969, Бијелен — Финансије 1969, бр. 12, стр. 235). Супротног мишљења је Р. Медица: Стату сно право предузећа, Загреб 1967, па и Савезни савет за правосудје у свом мишљењу бр. 25/1 од 13. I 1969, у којем су предузете неке поставке из споменутог мишљења, у вези са ставом 1, члана 109. упућује на члан 99. Закона о средствима радних организација. (Види Наша законитост, 1969, стр. 334). Савезни секретаријат за финансије је у ранијем Објашњењу бр. 1/1 410/160. од 8. I 1965, Бијелен — Финансије 1965, бр. 3, стр. 76, 77, такође упућивао на те прописе.

делатност те о стварима које непосредно служе остваривању социјалне, здравствене, просветно-васпитне и културне делатности. У средства заједничке потрошње не спадају нпр. ресторани, мензе, и одмаралишта, домови, бифеи и сл. које треба по прописима Основног закона о угоститељској делатности, Службени лист СФРЈ бр. 8/65) организовати као јединице предузећа (члан 26.) или као посебне угоститељске јединице (члан 27.) али спадају покретни објекти (шатори, камп-кућице и сл.) које служе за повремено организовање одмора (члан 33). У средства заједничке потрошње спадају и стамбене зграде и станови за чије управљање је предузеће основало посебну јединицу па и оне стамбене зграде које је унело у стамбени фонд предузећа за газдовање стамбеним зградама.

Иако су ове зграде и станови били унети у фонд стамбених зграда стамбеног предузећа и престале бити средства за заједничку потрошњу предузећа оне, ако дође предузеће у стечај, спадају у стечајну масу, оне се могу продати и с продајом остварена новчана средства употребити за намирење поверилаца. Основни закон о привредном пословању (газдовању) стамбеним зградама у друштвеној својини (Службени лист СФРЈ, бр. 35/65), у члану 26. прописује да се средства фонда стамбених зграда у друштвеној својини која су оснивачи унели, њима враћају, ако је према стамбеном предузећу отворен стечај, но исто вреди и за случај да је отворен стечај над оснивачем који је унео зграду у фонд стамбених зграда⁽²⁾. То важи и онда када уговором закљученим између оснивача и стамбеног предузећа није било предвиђено да је стамбено предузеће дужно оснивачу вратити стамбену зграду. Зграде које су унете у фонд стамбених зграда стамбеног предузећа нису посве изашле из имовинскоправне сфере предузећа које је ту зграду унело. Осим тога улагач има положај оснивача. Отварањем стечаја над стамбеним предузећем, он губи својство оснивача и због тога му треба вратити уложена средства. Други аргумент за овакво решење је то да Основни закон о привредном пословању стамбеним зградама у друштвеној својини нигде не каже, да средства оснивача у било ком случају на основу закона постају средства стамбеног предузећа.

Предузеће у стечају може имати према својим радницима потраживања из наслова кредита датих за куповину или изградњу станова и стамбених зграда или из наслова продаје стамбених зграда и станова на кредит. Иако је у члану 47. Закона о принудном поравнању и стечају одређено да је стечајни управитељ дужан старати се о остваривању потраживања предузећа и да оглас о отварању стечајног поступка садржи и позив дужницима да своје дугове без одлагања измире (тачка 8, члана 73), стечајни управитељ неће бити у могућности да ова потраживања оствари у току стечајног поступка. Закон о принудном поравнању и стечају, наиме, нема прописа да има отварање стечајног поступка какав утецај на доспелост потраживања стечајног дужника. Закон прописује да се даном отва-

(2) Овакав став заузео је и Савезни секретаријат за финансије и Савезни секретаријат за привреду (види Објашњења ССФ, бр. 1/2—1353/2 од 14. III 1969, Билтен — Финансије 1969, бр. 7, стр. 139; нејасно Објашњење ССФ, бр. 1/1—9263/1—67. од 9. I 1968, Билтен — Финансије 1968, бр. 4, стр. 66.

рања стечајног поступка сматрају потраживања стечајних поверилаца за доспеле, но то не важи и за тражбине стечајног дужника⁽³⁾.

Ствари из заједничке потрошње које чине функционалну целину за остваривање одређене намене продају се јавним надметањем и то првенствено као збир ствари. Зграде намењене за социјалну, просветну и културну делатност и ствари уграђене у овим зградама као и ствари које непосредно служе остваривању социјалне, здравствене, просветно-васпитне и културне делатности најпре ће се понудити на продају општини на чијој је територији седиште стечајног дужника по процењеној вредности. Ако општина одбије куповину или се не изјасни у одређеном року, продаја се може извршити другим друштвеним правним лицима тј. другим друштвено-политичким заједницама, радним организацијама и другим самоуправним организацијама, друштвено-политичким организацијама или удружењу грађана (члан 109). Ако се ове ствари не могу продати као збир ствари на два узастопна јавна надметања, могу се продати појединачно путем јавног надметања, прикупљања понуда или непосредне погодбе (члан 110). Ако дође до појединачне продаје, а ствари су такве да по својој намени могу служити грађанима за задовољавање њихових личних потреба или потреба њихових домаћинстава, могу се продати и грађанину или грађанском правном лицу (види члан 99, Закона о средствима радних организација и Наредбу Савезног секретаријата за финансије од 17. II 1967, Службени лист СФРЈ, бр. 9—125/67).

За стамбене зграде и станове важи општи пропис члана 108. Такве зграде и станови могу се продати јавним надметањем а уз претходно прибављено мишљење одбора поверилаца и прикупљањем понуда или непосредном погодбом. Но, ако је у питању стан или стамбена зграда која се може продати и грађанину или грађанском правном лицу онда треба одредити продају јавним надметањем (види члан 10. Закона о промету земљишта и зграда, пречишћени текст, Службени лист СФРЈ, бр. 43/65).

Ако се ствари које чине основна средства и средства заједничке потрошње не могу уопште продати, могу се продати без накнаде заинтересованим друштвено-политичким заједницама или радним или другим организацијама, уз преузимање обавеза које терете те ствари. Ако нико не жели да на тај начин преузме ствари, оне се предају општини на чијој територији је седиште стечајног дужника, без накнаде и без обавеза које их терете (члан 111).

IV

У стечају важе посебни прописи за намиривање поверилаца. У стечају над имовином ималаца радњи у први исплатни ред долазе плате лица која су била на раду код стечајног дужника до дана отварања стечаја (члан 157, 140/2). У стечају над предузећем у првом исплатном реду исплаћују се лични доходи радника предузећа у висини минималних личних до-

(3) То је важило и за принудну ликвидацију по Уредби о престанку предузећа и радњи, Службени лист ФНРЈ, бр. 51/53. (Види Објашњење ССФ, бр. 1/1—410/160 од 8. I 1965. Билтен - Финансије 1965, бр. 3, стр. 76, 77) па и по ранијем југословенском стечајном праву (види др Ф. Горишич: Коментар стечајног закона, Београд 1934, стр. 107).

ходака од дана отварања стечајног поступка а лични доходи преко износа минималних личних доходака а до износа одређеног правилником о расподели личних доходака распоређени су у шести исплатни ред. Овамо иду и доприноси за социјално осигурање и друге обавезе које се плаћају из личних доходака и то у сразмери са личним доходима одређеним правилником о расподели личних доходака (члан 118). Ова разлика у вези је са чињеницом да радници предузећа као самоуправљачи треба да снесу последице лошег газдовања.

Под минималним личним дохотком подразумева се минимални лични доходак у смислу става 6, члан 37. Устава. Тај минимални лични доходак одређен је Законом о минималном личном дохотку радника, Службени лист СФРЈ, бр. 6/65, 26/68, 51/68, 66/70, 7/71. и републичким законима о минималном личном дохотку радника⁽⁴⁾.

Поставља се питање да ли би се могла убудуће као минимални лични доходак из тачке 1, става 1. члан 118. узети висина личног дохотка која ће бити у смислу тачке 5. Уставног амандмана XXI за предузеће утврђена самоуправним споразумом односно друштвеним договором или законом. Минимални лични доходак по прописима о минималном личном дохотку имао је до сада двоструко значење. Минимални лични доходак је лични доходак на који има право радник, по члану 85. Закона о радним односима (пречишћени текст, Службени лист СФРЈ бр. 12/70), без обзира на радне и пословне успехе радне организације; но, минимални доходак представља уједно ону висину личног дохотка, испод које предузеће код одређивања личног дохотка није могло ићи. Минимални лични доходак задржао је после Уставних амандмана своју прву функцију. Према томе, не би се могло узети да је минимални лични доходак из тачке 1 става 1. члан 218. висина личног дохотка зајамчена у тачки 5. Уставног амандмана XXI. Но, треба напоменути да из тачке 5. Уставног амандмана не произилази баш недвосмислено да се зајамчена висина личног дохотка односи само на лични доходак који зависи од пословног успеха, а осим тога није јасно зашто треба да постоје сада две врсте минималног личног дохотка. Последње питање свакако прелази оквире овог написа.

У пети исплатни ред распоређене су новчане казне изречене због привредног преступа или прекршаја и противправно стечена имовинска корист одузета правноснажном судском пресудом. Но, ово не вреди само у стечају предузећа већ и у стечају над имовином ималаца радње (члан 140/2).

Раније се новчане казне изречене због привредних преступа или прекршаја нису могле распоређивати као материјални трошкови (члан 16. Закона о утврђивању укупног прихода и дохотка привредних организација, Службени лист ФНРЈ, бр. 8/61. и Службени лист ФНРЈ, бр. 35/65). Ове казне ишле су на терет средстава фонда заједничке потрошње (види тачку 10.

(4) Минимални лични доходак износи 500 дин. Поједине општине могу одредити виши минимални лични доходак. У Хрватској износи минимални лични доходак 600 дин. Осим тога је овде предвиђено да се минимални лични доходак порастом личних доходака аутоматски повећава. Види Закон СР Србије, Службени гласник СРС, бр. 48/71, Закон СР Хрватске, Народне Новине, бр. 33/69, 26/71, Закон СР Словеније, Урадни лист СРС, бр. 26/70, Закон СР Босне и Херцеговине, Службени лист СР БиХ, бр. 24/68, 36/69, 7/71, Закон СР Македоније, Службени весник, бр. 41/68, Закон СР Црне Горе, Службени лист, бр. 5/69, 27/70.

Наредбе о материјалним и осталим трошковима пословања привредних организација, Службени лист ФНРЈ, бр. 19/61. и 22/61). Но, казне изречене по Закону о служби друштвеног књиговодства ишле су на терет средстава одређених за личне дохотке (види члан 78. Закона о служби друштвеног књиговодства, пречишћени текст, Службени лист ФНРЈ, бр. 39/62). Ови прописи више не важе. Закон о утврђивању и расподели дохотка у радним организацијама о томе изричито не говори али се сматра да се могу новчане казне изречене због привредног преступа или прекршаја, укључивши казне изречене по Закону о служби друштвеног књиговодства, Службени лист, бр. 23/67, убрајати у материјалне трошкове пословања⁽⁵⁾. Питање је, не би ли, с обзиром на пропис тачке 5. члана 118. било исправније остати код ранијег решења, тј. да би ова потраживања ишла на терет личних доходака.

Др А. Финцгар

РЕЗЈУМЕ

Конкурс над несостоятельным предприятием

Автор констатирует, что после принятия Дополнений к Конституции XX—XLII предприятие будет признаваться несостоятельным в случаях, когда не будет иметь возможность выплатить своим работникам минимум заработной платы, загарантированной в п. 5 XXI Дополнения. В случаях, когда предприятие окажется несостоятельным, в первую очередь выплачивается минимум заработной платы, определенный существующими положениями о минимуме зарплаты.

Предприятие, над которым учрежден конкурс, сохраняет свою право — и дееспособность, но в ограниченном виде. Оно может закончить начатые им действия только лишь по решению конкурсного управления, а новые действия может совершать при условии получения от него согласия. Уполномоченный конкурсного управления является органом производства по банкротству, а вместе с тем и органом предприятия, которое с открытием производства стало предприятием „объявленным несостоятельным”. Предприятие, над которым учрежден конкурс, является по существу всего лишь совокупностью вещей, прав и исков, имуществом, предназначенным для удовлетворения платежей по долговым обязательствам, конкурсной массой.

Со дня открытия производства по банкротству непредъявленные претензии кредиторов считаются предъявленными, но это право не распространяется на претензии обанкротившегося должника. К имуществу предприятия, подлежащего ликвидации при банкротстве, относятся и жилые дома, включенные в жилищный фонд жилищного предприятия. При ликвидации средств предприятия трудовые организации пользуются правом преимущественной покупки. Некоторые из средств общего пользования должны быть предложены для покупки общине. Средства предприятия могут быть и при банкротстве проданы гражданам или гражданским юридическим лицам, но при соблюдении условий, указанных в ст. 99 Закона о средствах трудовых организаций.

(5) Внаи Објашњење ССФ, бр. 1/2—5160/1 од 11. VI 1969, Билтен — Финансије 1969, бр. 12, стр. 229, 230, односно бр. 16, стр. 305.

SUMMARY

Receivership Proceedings in an Enterprise

The author states that after the promulgation of Amendments XX to XLII an enterprise will be declared insolvent if not able to provide to its workers the minimum personal incomes guaranteed under Item 5 of Amendment XXI. In this case the minimum personal income will be paid, in the first place, according to the regulations hitherto in force governing the minimum personal income.

An enterprise for which receivership proceedings have been ordered retains its legal and business capacity, but it is restricted. It may wind up the undertaken business subject to the decision of the Receivership Council, while it may undertake new business provided it is approved by the Receivership Council. The receiver is an organ of the receivership proceedings, and at the same time the organ of the enterprise that has been declared »in receivership« by the instituting of the proceedings. An enterprise is in fact only an aggregate of things, rights, claims, and assets, earmarked for meeting the claims of the creditors, are receivership estate.

The day receivership proceedings are ordered, creditors' claims not yet due are considered as due, but that does not apply to the debtors of the enterprise. The buildings belonging to the housing fund are included in the receivership estate. Working organizations have buying priority when the estate of the enterprise is sold out. Some equipment from the common welfare fund should be offered to the commune to buy. Equipment of an enterprise in liquidation may be offered for sale to an individual or a legal person only under the provisions of Article 99 of the Law Regulating Assets of Working Organizations.

RÉSUMÉ

L'entreprise en faillite

L'auteur constate qu'après l'entrée en vigueur des amendements XX à XLII une entreprise sera en faillite toutes les fois qu'elle ne sera pas en mesure d'assurer à ses travailleurs le minimum de revenus personnels garanti par l'article 5 de l'amendement XXI. Si une entreprise fait faillite dans le premier ordre de paiement seront payés les revenus personnels minima déterminés d'après les prescriptions valables jusqu'à présent sur les revenus personnels minima.

L'entreprise en faillite conserve sa capacité d'agir et juridique mais elle est limitée. Elle peut terminer l'affaire en cours seulement avec le consentement du conseil de faillite, s'il en a décidé ainsi. Le syndic de faillite est l'organe de procédure de la faillite et en même temps l'organe de l'entreprise qui est devenue par suite de la déclaration de faillite une entreprise »en faillite«. L'entreprise en faillite est en réalité seulement un ensemble de choses, de droits, d'avoirs, les biens qui sont destinés au paiement des avoirs des créanciers de l'entreprise en faillite, la masse de faillite.

Au moment de l'ouverture de la faillite les avoirs des créanciers de faillite qui ne sont pas arrivés à échéance sont considérés comme échus, mais cela n'est pas valable pour les avoirs du débiteur de faillite. Dans la masse de faillite se trouvent comprises aussi les maisons d'habitation qui sont incluses dans le fonds des maisons d'habitation de l'entreprise de logement, Lorsqu'on procède à la vente des moyens de l'entreprise les organisations de travail ont le droit de préemption. Certains moyens de consommation générale doivent être offerts en vente à la commune. Les moyens de l'entreprise peuvent être vendus aussi en cas de faillite à un citoyen ou à une personne morale seulement dans les conditions prévues par l'article 99 de la Loi relative aux moyens des organisations de travail.